

Biện pháp quản lý hoạt động bồi dưỡng giáo viên môn Khoa học tự nhiên ở các trường trung học cơ sở quận Ninh Kiều, Thành phố Cần Thơ

Tiêu Thanh Hậu*

*Trường THCS An Hòa 2, phường An Hòa, quận Ninh Kiều, TP Cần Thơ.

*Học viên cao học Trường Đại học Đồng Tháp

Received: 2/10/2023; Accepted: 12/10/2023; Published: 20/10/2023

Abstract: From research results on the management of natural science teacher training activities in secondary schools in Ninh Kieu district, Can Tho city, the article proposes measures to manage this activity to improve local teaching quality.

Keywords: Natural science subject, junior high school, Ninh Kieu district, Can Tho city

1. Đặt vấn đề

Chương trình giáo dục phổ thông (CTGDPT) 2018 đòi hỏi giáo viên THCS (GV THCS) đảm nhiệm môn Khoa học tự nhiên (KHTN) phải luôn tìm tòi khám phá cái mới, phải được bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ (CMNV) để có thể đáp ứng được thực tiễn. Do vậy, để hoạt động bồi dưỡng (HĐ BD) chuyên môn cho GV THCS đảm nhiệm môn KHTN trên địa bàn đạt được hiệu quả nhất định, đòi hỏi người quản lý phải chủ động xây dựng kế hoạch từng năm, BD định kì, BD thường xuyên...; phải làm thế nào để người GV thấy được sự cần thiết của việc BD và tự BD chuyên môn nghiệp vụ cho bản thân.

Tuy nhiên, trên thực tế vẫn còn một số bộ phận GV đảm nhiệm môn KHTN ở các trường THCS quận Ninh Kiều, chưa đáp ứng kịp thời với yêu cầu đổi mới CTGDPT 2018 đảm nhiệm dạy học môn KHTN; Nhận thức của giáo viên đảm nhiệm môn KHTN về công tác bồi dưỡng chuyên môn còn hạn chế; Việc tổ chức triển khai bồi dưỡng chuyên môn cho giáo viên môn KHTN, HĐBDGV chưa có tính kế hoạch, chưa chủ động về thời gian. Hình thức BD còn mang tính giảng giải lý thuyết nhiều chưa hợp lý; vì vậy chưa thu hút lôi cuốn giáo viên. Vì vậy, nghiên cứu Quản lý HĐBDGV môn KHTN ở các trường THCS quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ là vấn đề cần thiết hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng HĐBDGV môn KHTN ở các trường THCS quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ

Khảo sát nhằm đánh giá thực trạng HĐBDGV môn KHTN ở các trường THCS quận Ninh Kiều, đó chỉ ra những mặt mạnh, mặt yếu, thuận lợi, khó khăn, nguyên nhân của những tồn tại, hạn chế để đề xuất các biện pháp khắc phục. Kết quả khảo sát như sau:

2.1.1. Những mặt mạnh

Thứ nhất, được sự quan tâm của các cấp lãnh đạo trong thành phố, các cấp chính quyền địa phương; cùng với sự phấn đấu học tập BD, tự BD nên hầu hết các GV và CBQL đều đạt chuẩn trình độ GV môn KHTN; việc triển khai thực hiện các văn bản chỉ đạo về công tác BD GV kịp thời đúng chủ trương.

Căn cứ trên sự chỉ đạo thực hiện hướng dẫn của Bộ GD&ĐT, Sở GD&ĐT thành phố Cần Thơ đã triển khai các nội dung tập huấn theo hệ thống quản lý dạy: từ cấp thành phố, quận đến các đơn vị cơ sở GD. Trang bị tài liệu hướng dẫn đầy đủ được cung cấp cho cán bộ tập huấn để các đơn vị nhân rộng sử dụng. Ở các trường THCS quận Ninh Kiều thực hiện chỉ đạo, triển khai kịp thời, đúng chủ trương, mục tiêu và nội dung BD.

Thứ hai, trong công tác tổ chức thực hiện kế hoạch BD, nhà trường đã tổ chức thường xuyên HĐBD ở các mặt sau: Hướng dẫn cho GV nắm vững mục tiêu, kế hoạch chương trình BD; xây dựng khối đoàn kết, nhất trí trong nhà trường; thường xuyên tổ chức các buổi sinh hoạt chuyên môn, sinh hoạt chuyên đề về phương pháp dạy học, sử dụng thiết bị GD cho GV; đồng thời thường xuyên cho GV dự giờ các GV khác để học hỏi phương pháp giảng dạy và trao đổi kinh nghiệm lẫn nhau, tổ chức thao giảng và hội giảng... tại đơn vị; nhờ đó, đa số CBQL, GV đều nhận thức được tầm quan trọng HĐBD ĐNGV. Cho nên, phần lớn đối tượng tham gia khảo sát đều đánh giá cao sự cần thiết của HĐBD.

Nhìn chung, có một số CBQL, GV đã nhận thức được tầm quan trọng của HĐBD. Trong quá trình thực hiện BD, GV có ý thức trách nhiệm khi học tập nâng cao trình độ. Bên cạnh đó, việc thực hiện chức năng quản lý BDGV cũng được đa số đơn vị chú ý thực

hiện quan tâm thường xuyên và đã đạt được những kết quả nhất định; tuy nhiên, chưa đồng bộ và còn một số hạn chế, bất cập.

2.1.2. Những mặt hạn chế

Thứ nhất, vẫn còn một số CBQL và GV chưa nhận thức đúng tầm quan trọng của HĐBD nên ý thức BD và tự BD chưa cao. Điều này chứng tỏ, công tác nâng cao nhận thức của GV về hoạt động này chưa được các cấp QL chú trọng một cách đúng mức.

Thứ hai, việc xây dựng và thực hiện kế hoạch BD chưa được một số đơn vị CBQL các cấp chưa được quan tâm thường xuyên.

Thứ ba, Tổ chức triển khai thực hiện kế hoạch hoạt động bồi dưỡng GV môn KHTN ở các trường quận Ninh Kiều còn mang tính hình thức, chưa được GV và tổ chuyên môn cụ thể hóa từ nhu cầu chính bản thân, từ năng lực, trình độ, khả năng của mỗi người.

Thứ tư, Chưa đề ra được những yêu cầu cụ thể đối với hoạt động bồi dưỡng GV môn KHTN ở các trường THCS quận chưa thống nhất về nội dung, phương pháp và hình thức bồi dưỡng cho GV cấp THCS.

Thứ tư, việc thực hiện kiểm tra, đánh giá HĐBD GV chưa được thực hiện thường xuyên chú trọng đúng mức.

Thứ năm, điều kiện vật chất và chế độ chính sách đối với GV vẫn còn hạn chế nên chưa thật sự khuyến khích GV tự giác học tập nâng cao trình độ, thể phân bố nhiều lớp để thực hiện công tác tập huấn có chiều sâu.

2.2. Biện pháp quản lý HĐBDGV môn KHTN ở các trường THCS quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ

2.2.1. Nâng cao nhận thức của CBQL và GV về quản lý HĐBDGV môn KHTN ở các trường THCS quận Ninh Kiều, TP Cần Thơ

Biện pháp này rất cần thiết nhằm giúp đội ngũ CBQL và GV nhận thức đúng đắn và đầy đủ về ý nghĩa của công tác quản lý hoạt động BDGV môn KHTN ở các trường THCS quận Ninh Kiều để đáp ứng yêu cầu đổi mới GDMN hiện nay. Giúp CBQL thực hiện tốt hơn nữa mục tiêu hoạt động bồi dưỡng, các chức năng quản lý hoạt động BDGV môn KHTN và các điều kiện bảo đảm hoạt động bồi dưỡng GV môn KHTN ở các trường THCS; đáp ứng yêu cầu đổi mới chương trình giáo dục 2018

Nội dung và cách thực hiện biện pháp

Nội dung thứ nhất: Tuyên truyền ý nghĩa, vai trò hoạt động BDGV môn KHTN và giá trị, tầm quan trọng quản lý hoạt động BDGV môn KHTN.

Nội dung thứ hai: Nâng cao năng lực quản lý mục tiêu hoạt động bồi dưỡng, kỹ năng thực hiện bốn chức năng quản lý hoạt động BDGV môn KHTN và hiệu

quả quản lý các điều kiện bảo đảm hoạt động bồi dưỡng.

Nội dung thứ ba: Bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ và những kỹ năng mềm phục vụ hoạt động dạy học, giáo dục cho ĐNGV môn KHTN ở các trường THCS quận Ninh Kiều.

2.2.2. Kế hoạch hóa HĐBDGV môn KHTN ở các trường THCS quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ

Kế hoạch BDGVMN môn KHTN ở các trường THCS quận Ninh Kiều là một phần quan trọng và không thể thiếu trong quá trình quản lý.

Nội dung và cách thực hiện biện pháp

Nội dung của kế hoạch phải xác định rõ mục tiêu, nhiệm vụ, các biện pháp thực hiện; tiếp theo là xây dựng dự thảo kế hoạch BD của nhà trường. Bồi dưỡng giáo viên là việc làm thường xuyên, liên tục, lâu dài nhằm giúp đội ngũ giáo viên được cập nhật kịp thời những kiến thức, kỹ năng sư phạm đáp ứng nhu cầu đổi mới mới và nâng cao chất lượng, hiệu quả giáo dục. HĐBDGV là một trong những hoạt động có kế hoạch của người cán bộ quản lý giáo dục.

Mục tiêu của biện pháp này là làm cơ sở cho việc xây dựng kế hoạch chương trình bồi dưỡng và căn cứ vào đó, cán bộ quản lý thực hiện tốt vai trò quản lý của mình.

Việc triển khai kế hoạch hoạt động bồi dưỡng GV phải gắn kết chặt chẽ với việc triển khai đánh giá giáo viên trong ý thức tham gia bồi dưỡng và tự bồi dưỡng theo chuẩn nghề nghiệp để từng bước cải thiện và nâng cao năng lực đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý qua từng năm.

Xây dựng kế hoạch cần cụ thể, xuất phát từ nhu cầu bồi dưỡng của giáo viên và yêu cầu thực tiễn nhiệm vụ năm học.

Để quản lý tốt các HĐBDGV môn KHTN theo chuẩn nghề nghiệp thì cán bộ quản lý cần phải có kế hoạch sát hợp với tình hình thực tế của đơn vị nhằm đạt được mục đích yêu cầu đã đề ra và đảm bảo phục vụ hiệu quả của công tác quản lý.

2.2.3. Tăng cường tổ chức HĐBDGV môn KHTN ở các trường THCS quận Ninh Kiều, TP Cần Thơ

Biện pháp này nhằm nâng cao năng lực chuyên môn, nghiệp vụ cho GV theo hướng cập nhật, hiện đại hóa, phù hợp với thực tiễn giáo dục Việt Nam để đáp ứng các yêu cầu đổi mới về mục tiêu, nội dung, phương pháp giáo dục.

Nội dung và cách thực hiện biện pháp

Nâng cao nhận thức của GV về tầm quan trọng của việc tự học, tự bồi dưỡng để đổi mới về phương pháp dạy học. Chuyển mạnh quá trình giáo dục từ chủ yếu

trang bị kiến thức sang phát triển toàn diện năng lực của HS.

Trang bị cho GV những kiến thức, kỹ năng nghề nghiệp cần thiết theo yêu cầu giảng dạy, giáo dục trước mắt; đồng thời định hướng cho họ áp dụng phương pháp đổi mới vào Chương trình giáo dục phổ thông 2018.

Việc bồi dưỡng, tự bồi dưỡng phải góp phần nâng cao chất lượng trình độ chung của ĐNGV, nâng cao năng lực chuyên môn, khả năng sư phạm cũng như khả năng tham gia các hoạt động khác trong các nhà trường nhằm nâng cao mức độ đáp ứng yêu cầu về đổi mới PPDH trong giai đoạn hiện nay.

2.2.4. Chỉ đạo đổi mới nội dung, phương pháp, hình thức HĐBDGV môn KHTN ở các trường THCS quận Ninh Kiều, TP Cần Thơ

Biện pháp này nhằm quản lý việc đổi mới nội dung, phương pháp, hình thức bồi dưỡng GV môn KHTN theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động và năng lực của người học, tạo điều kiện thuận lợi để giáo viên có thể học tập tập trong mọi thời điểm, đồng thời làm đa dạng, phong phú thêm các hình thức bồi dưỡng GV từ đó nâng cao chất lượng hoạt động bồi dưỡng cho GV.

Nội dung và cách thực hiện biện pháp

Nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động bồi dưỡng GV môn KHTN ở các trường THCS quận Ninh Kiều là rất quan trọng, quyết định đến kết quả của hoạt động bồi dưỡng.

Ngoài hình thức bồi dưỡng do Sở Giáo dục & Đào tạo thành phố Cần Thơ, Phòng Giáo dục và Đào tạo quận Ninh Kiều tổ chức nhằm bồi dưỡng trình độ chuẩn, nâng cao trình độ thi cán bộ quản lý ở các trường THCS cần quan tâm đến công tác hoạt động bồi dưỡng GV trong nhà trường, tăng cường công tác tự học, tự bồi dưỡng của giáo viên. Việc tự học, tự bồi dưỡng là năng lực của người học, là nhân tố quyết định sự phát triển của bản thân người học. Chất lượng giáo dục chỉ đạt đỉnh cao khi người GV biết tự bồi dưỡng và tạo ra năng lực sáng tạo trong quá trình nghiên cứu và giảng dạy.

Đảm bảo hoạt động bồi dưỡng của GV môn KHTN được triển khai theo đúng kế hoạch đã lập. Các hoạt động được triển khai chặt chẽ, nghiêm túc và có hiệu quả.

2.2.5. Tăng cường kiểm tra, đánh giá HĐBDGV môn KHTN ở các trường THCS quận Ninh Kiều, TP Cần Thơ

Biện pháp này nhằm ngăn ngừa các sai phạm về mặt quy chế, vừa thúc đẩy các HĐBD GV môn KHTN theo hướng tích cực, vừa có tác dụng nâng cao trình

độ chuyên môn, nghiệp vụ, năng lực sư phạm cho đội ngũ. Kiểm tra, đánh giá còn nhằm động viên khuyến khích tính tích cực, sáng tạo của GV, giúp cho công tác BD của họ đạt kết quả tốt hơn.

Nội dung và cách thực hiện biện pháp

Đề HĐBD có hiệu quả và đạt mục tiêu đề ra cần phải đổi mới và làm tốt công tác kiểm tra, đánh giá. Việc kiểm tra, đánh giá kết quả công tác BD là một yếu tố kích thích việc học tập và BD của GV, góp phần nâng cao chất lượng ĐNGV môn KHTN.

Kiểm tra đánh giá HĐBD ĐNGV môn KHTN là khâu cuối cùng trong chu trình quản lý nhằm đảm bảo chất lượng công tác quản lý. Thực hiện việc kiểm tra, đánh giá một cách chính xác, khách quan, công bằng theo hướng chú trọng tự đánh giá của tổ chuyên môn và của GV, đồng thời động viên, khen thưởng kịp thời những tập thể, cá nhân đạt thành tích cao trong quá trình triển khai thực hiện kế hoạch BD.

3. Kết Luận

Từ thực tiễn giáo dục THCS ở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ cho thấy thực trạng đội ngũ GV ở các trường THCS trong những năm qua đã đáp ứng được yêu cầu cơ bản của hoạt động bồi dưỡng GV nói chung, hoạt động bồi dưỡng GV môn KHTN ở các trường THCS nói riêng. Để khắc phục những tồn tại đã nêu trong luận văn, cần thiết phải có những biện pháp cụ thể nhằm quản lý hoạt động bồi dưỡng GV môn KHTN ở các trường THCS quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ hoàn thiện hơn, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục quận Ninh Kiều. Bài viết đã đề xuất 5 biện pháp quản lý HĐBD GV môn KHTN ở các trường THCS quận Ninh Kiều. Các biện pháp đưa ra lấy ý kiến đều có tính cần thiết và tính khả thi cao.

Tài liệu tham khảo

[1]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2017). Kế hoạch số 4612/BGDĐT-GDTrH ngày 03/10/2017 về việc hướng dẫn thực hiện chương trình GDPT hiện hành theo định hướng phát triển năng lực và phẩm chất học sinh từ năm học 2017-2018 đối với các môn KHTN. Hà Nội .

[2]. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2018a). Thông tư 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 về ban hành Chương trình Giáo dục phổ thông. Hà Nội

[3]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021b) Quyết định số 2454/QĐ-BGDĐT ngày 21/7/2021 của Bộ GD&ĐT về ban hành chương trình bồi dưỡng giáo viên THCS dạy môn Khoa học tự nhiên.. Hà Nội

[4]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2022). Kế hoạch số 1496/BGDĐT-GDTrH ngày 19/4/2022 Về triển khai thực hiện Chương trình giáo dục môn khoa học tự nhiên năm học 2022-2023. Hà Nội